

Îndemn:

„Pe coate cu luceferi, spoit pe piept cu aur
Și tatuat cu fulger, să nu-nving? să nu lupt?
(Tudor Arghezi)

Succes!

Data

N.P.

Evaluare

Limba și literatura română

clasa a XI-a (profil real)

Alexandru Lăpușneanul, de Constantin Negruzzi

Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau...

Iacov Eraclid, poreclit Despotul, perise ucis de buzduganul lui Ștefan Tomșa, care cârmuia țara, dar Alexandru Lăpușneanul, după înfrângerea sa în două rânduri, de oștile Despotului, fugind la Constantinopol, izbutise a lua oști turcești și se înturna acum să izgonească pre răpitorul Tomșa și să-și ia scaunul, pre care nu l-ar fi pierdut, de n-ar fi fost vândut de boieri. Intrase în Moldavia, întovărășit de șapte mii spahii și vro trei mii oaste de strânsură. Însă pe lângă aceste, avea porunci împărătești către hanul tatarilor Nogai, ca să-i deie oricât ajutor de oaste va cere. Lăpușneanul mergea alături cu vornicul Bogdan, amândoi călări pe armasari turcești și înarmați din cap până în picioare.

- Ce socoți, Bogdane, zise după puțină tăcere, izbândi-vom oare?

- Să nu te îndoiești, măria-ta, răspunse curtezanul, țara geme sub simbrie. Boierii, câți i-au mai lăsat vii, numai frica morții îi mai ține, dar cum vor vedea că măria-ta vii cu putere, îndată vor alerga și-l vor lăsa.

- Să deie Dumnezeu să n-aib nevoie a face ceea ce au făcut Mircea-vodă la munteni; dar ți-am spus, eu îi cunosc pre boierii noștri, căci am trăit cu dânșii.

- Aceasta rămâne la înaltă înțelepciunea măriei-tale.

Vorbind așa, au ajuns aproape de Tecuci, unde poposiră la o dumbravă.

- Doamne, zise un aprod, apropiindu-se, niște boieri sosind acum cer voie să se înfățișeze la măria-ta.

- Vie, răspunse Alexandru.

Curând intrară sub cortul unde el ședea încungiurat de boierii și căpitanii săi, patru boieri, din care doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau vornicul Moțoc, postelnicul Veveriță, spătarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru-vodă, se închinară până la pământ, fără a-i săruta poala după obicei.

- Bine-ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

- Să fii măria-ta sănătos, răspunseră boierii.

- Am auzit, urmă Alexandru, de bântuirile țării și am venit s-o mântui; știu că țara m-așteaptă cu bucurie.

- Să nu bănuiești, măria-ta, zise Moțoc, țara este liniștită și poate că măria-ta ai auzit lucrurile precum nu sunt; căci așa este obiceiul norodului nostru, să facă din țânțar armăsar. Pentru aceea obștia ne-au trimis pre noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici nu te iubește și măria-ta să te întorci înapoi ca ...

- Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau, răspunse Lăpușneanul, ai căruia ochi scântieră ca un fulger, și dacă voi nu mă iubiți, eu vă iubesc pre voi și voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră. Să mă-ntorc? Mai degrabă-și va întoarce Dunărea cursul îndărăpt. A! Nu mă vrea țara? Nu mă vreți voi, cum înțăleg?

1. Propune sinonime neologice pentru următoare cuvinte din text. 4p.

a cere

a socoti

a făgădui

simbrie

2. Menționează sensul contextual al cuvintelor: 2p.

vândut

scaunul

3. Precizează ce momente ale subiectului sunt ilustrate de fragmentul citat. 3p.

4. Extrage un fragment de maximum zece cuvinte în care se înfățișează, indirect, atitudinea rezervată / ireverențioasă a boierilor față de protagonist. 3p.

5. Explică rolul modului de expunere – *dialogul* - în acest fragment. 6p.

6. Arată cui aparține perspectiva asupra evenimentelor relatate și cărui tip de viziune narativă îi corespunde aceasta. 5p.

7. Demonstrează că fragmentul aparține unei nuvele istorice, apelând la două argumente din text.

5p.

8. Caracterizează personajul principal pe baza trăsăturilor desprinse din fragment.

15p.

Corectitudine5p.